

Газет 2001-йисан
ноябрдилаы акъатзава

РД-дин Докъузпара райондин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД.

ЭРЕНЛАРДИН СЕС

№39 (916) 25-сентябрь, арбе, 2019-йис. Газетдин са экз. кьимет киоскрай - 10 манат

РАЙАДМИНИСТРАЦИЯДА

Район вилик тухунин рекъяй проектар кьилиз акъудзавай гьал

23-сентябрдиз Докъузпара райондин администрациядин заседанийрин залда совещание кьиле фена. Ам Республика Дагъустандин «Зи Дагъустан – зи яд», «Зи Дагъустан – чи рекъер» ва «Зи Дагъустан – кьулай шегъердин ара» проектар виликди финин месэлайриз талукъди тир.

Совещанидин карда вахтуналди «Докъузпара район» МР-дин кьилин везифаяр тамамарзавай Агъмед Агъмедова, райондин депутатрин Собранидин председатель Абас Абасова, райондин прокурордин заместитель Равиль Межидова, хуьерин

чкайрин кьилери, райондин идарайрин руководителри иштиракна.

МКУ «Отдел капитального строительства, архитектуры и ЖКХ-дин» руководитель Али Карибова суьгъбет авурвал, «Зи дагъустан – чи рекъер» проект кьилиз акъуднава, адан сергъятра аваз «АМ Строй» ООО-дин фирмади чкадин хийирлувал авай рекъеринни куьchedин чил ремонтнава. Ада «Цийи Каракуьре» хуьруьн рекъерикай ихтилат кудна.

«Зи Дагъустан – зи яд» проектдин сергъятра аваз, конкурсдин бинедаллаз умуми

районрин дигидай кьанал эцигун патал «Беса» ООО-дин компания тайинарна. И компанияди вичин пулдин такъатрин ва кьуватрин куьмекдалди кьаналдин чилин къащлар михънава. Эцигунардайбуру кьейдзавайвал, анжах тлебиатдин нягъс шартларивай тухванвай кьвалахриз зарар гуз жада.

«Зи Дагъустан – кьулай шегъердин ара» проектдай кьве хуьре тухудай кьвалахар фикирдик ква. Усугъчай хуьруьн Х.Н. Эмирсултановадин тьварунихъ галай куьче кьулайдиз туькьлуьрун ва Афганцевых, Ленинан куьchedа авай паркунин сергъятар кьайдадиз гъун, подрядчиквал Гьамидов Арсен Гьамидовичан хиве ава.

Авадан хуьруьн месэлайрайни подрядчик тайинарнава, адахъ галаз контрактдал кьулар члугунва. Алай гьафтедилаы гатлунна квалахар башламишда. Кьиле тухузвай, винидихъ кьейднавай проектар Дагъустандин Правительстводин ва Кьилин Администрациядин руководстводин гуьзчивилик ква.

Риклел хкиз кланзава, 2019-йисуз республикадин хсуси

бюджетдай республикадин агъалияр ерилу хъвадай целди таъминарун патал 2 миллиард манат чара авунвай. 30 объект цийи хъвун патал а пулар чкайрин гьукмлив агакъярна. 400 километрдилай кылихъ цин кьайдайрин объектар цийи хъвуна. 50 агъзур агъали яшамиш жезвай республикадин чкайриз 770 миллион манат чара авунвай. И хилай муниципалитетра куьчейрин рекьер ремонт авуниз

фикир ганвай.

«Къулай шегьердин ара» (ам федеральный бюджетдин сиягъдик ква. – Ш.Ш.) и проектдин къулараваз алай йисан эхирдалди 14 гъятрин, 207 жемиятдин территория туьклубда. И проект кыле тухунин карда хуьерин чкайрин килери чкадин агъалийрихъ галаз меслятар авун ва абурун патай мурадар кваз къун важиблу я, - лагъана А. Карибова.

Совещанидал кадастрдин кыметдиз талукъ месълани гъална. Экономикадин отделдин начальник Султанмурад Магъмудова суьгьбет авурвал, вири хуьерин килер капиталный эцигунай, хуьрун майишатдин чилерай къвезвай кадастрдин кыметрихъ галаз дикъетдивди танишарнава. Абурун гъакъиндай Росреестр РД-дин сайтда гъатнава.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

АНТИТЕРРОР

АТК-дин заседание

23-сентябрдиз райадминистрациядин заседанийрин залда терроризмдин аксина кардик квай комиссиядин заседание хъана. Мяркатда «Докъузпара район» МР-дин Кылин везифаяр вахтуналди тамамарзавай Агъмед Агъмедова, АТК-дай РД-дин экспертный комиссиядин жавабдар секретарь Камил Ландади, райондин депутатрин Собранидин председатель Абас Абасова, хатасузвийай райондин Кылин заместитель Къазихан Мегъединова, райондин прокурордин заместитель Равиль Межидова, Россиядин МВД-дин «Ахтынский» МО-дин начальник Руслан Хаспулатова, сергъятрин къуллугъдин векилди, райондин АТК-дин членри, хуьерин чкайрин килери, райондин идарайрин ва тешкилатрин руководителри иштиракна.

Заседание Къазихан Мегъединова ачухна ва кыле тухвана. Мугъманрин гъакъиндай танишвал гайидалай къулукъ райондин Кыли «Миграгъ» СП-дин кыл Агъашериф Агъакеримоваз гаф гана. Вичин рахунра ада терроризмдин аксина хуьре тухванвай серенжемрикай ихтилатна. Профилактикадин учетда жегъилар авачирдакай хабар гана.

ГО-дай ва ЧС-дай райондин тамам ихтиярар ганвай Ренат Агъаметов терроризмдин аксина хуьзвай объектрин уьмуьрдин

таъминвикай, объектар цлаяр къуникай хуьнин рекъай тамамарнавай кваллахрикай рахана. Ада гъакъли кьетли дуьшуьшра агъалияр хуьнин рекъай къабулна кланзавай серенжемрикай хуьерин килерин, идайрайрин руководителрин рикле гъана.

Образованидин управлендин кар алай пешекар Идрис Идрисова терроризмдин къурхудикай образованидин тешкилатар таъминарнавай гъаларикай, терроризмдин аксина тухванвай тарсарикай – сятерикай, адан аксина акъуднавай выставкайрикай суьгьбетна.

Райондин культурадин отделдин начальник Беглер Бабаева ва жегъилрин сиясатдай, туризмдай, спортдай отделдин начальник Агъашериф Агъаширинова чпин къурулушра

тухванвай кваллахдин гъахъ-гъисабар авуна. Райондин спортдин отделди, кылди качуртла, терроризмдин аксина 14 серенжем тешкилна. Райондин жегъилрин арада адан таъсирдик акатунин хаталу судуррикай лагъана.

РД-да АТК-дин ва НАК-дин къарарар кылиз акъудунин карда 64 ахтармишун хъана. Чи муниципалитетда объектар цукай ва террордикай хуьнин рекъай къуд эцигнавай кьайда члурнавай дуьшуьшар авай. К. Ландади жегъилрин арада гъавурдик кутунин кваллах тухун важиблу шартл тирдакай лагъана. Заседанидин эхирдай Къ. Мегъединова райондин АТК-ди къабулнавай къарар келна.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Къени краралди лишанлу я

(Очерк)

Алай девирда гъар са лезги хуьрай пата-къерехда намуслувилелди зегьмет члугвазвай, чпин тлварар маса миллетризни сейли хъанвай рухвар чяхь тлимил авач. Ахьтинбурукай сад Докъузпара райондин Усугъчай хуьрай тир Гъажиев Сарухан Гъажиевич я.

Куьруь къейд: Гъажиев Сарухан Гъажиевич 1971-йисан 28-июлдиз Докъузпара райондин Усугъчай хуьре дидедиз хъана. Жегьилди 1988-йисуз Усугъчайдин юкьван школа акьалтларна. 2003-йисуз Сарухан Гъажиев Дагъустандин Гьукуматдин политехнический институтдин эцигунардан факультетдиз гъахъна.

2004-йисуз С.Гъажиева Махачкалада вичин хсуси эцигунардан фирма «Сократ» арадал гъана. Къенин йикъалди и тешкилатди меркезда ва ададай къерехра тухузвай эцигунрин ва ремонтдин кваллахрин ери рази жедайди, инсанрин патай гъурмет авайди я. Къилди къачуртла, «Сократ» фирмадин коллективди РД-дин милли сиясатдин ва къецепатан алакъайрин Министерстводин «Соколенок» типографияда ремонтдин кваллахар киле тухвана. Къейд авун лазим я хьи, а чка цлун лепейрик акатна, канвай. Къе ам мешреблу дуьндиз хканва ва кардик ква. Тлвар къунвай фирмади республикадин мектебар датлана ремонтзава, эцигунрин кваллахар киле тухузва. «Сократ» фирмадин коллективди УФСИН-дин яшайишдин квалерин дараматда ремонтдин кваллахар киле тухузва. «Спецгазстройсервис», «Росстат», «Россгидро» тешкилатра кваллахна, ГЭС-рал ремонтдин кваллахар киле тухвана. Алай вахтунда «Сократ»

фирмадин коллективди республикадин МЧС-дин пожарный частара ремонтдин ва эцигунрин кваллахар тамамарзава.

Сарухан Гъажиевич Гъажиеван карханадал «Сократ» тлвар хъунихъни ажайиб тарих ава. Адан члехи стха, усугъчайви Сократ Гъажиев Афгъандин дяведин иштиракчи, «Яру гъед» ордендин сагъиб, вахтсуз телеф хъайи къагъриман я. Адан тлварунихъ Докъузпара райондин центр, Усугъчай хуьре куьче янава, Усугъчайдин СОШ-дин пионеррин тешкилат Сократан тлварунихъ гала.

Сарухан Гъажиева хайи ериярни риклелай алудзавач. Ада гъар йисуз вичин стха, «афгъанви» Сократ Гъажиев риклел хуьзвай спортдин турнир: азаддиз къуршахар къунай, волейболдай, футболдай – къиблепатан Дагъустандин пагъливанрин иштиракчивал авай спортдин мярекатар тешкилзава. Сарухан Гъажиевич Гъажиева хайи райондин спорт вилик тухун паталди, жегьилар спортдал желб авун паталди къени кваллахар, мергъяматлу крар ийизва. Адан къаюмвилик кваз Къиблепатан Дагъустандин хуьрерай тир пагъливанри Россиядин,

Европадин чемпионатра иштиракзава.

2018-йисуз Цийи Каракуьредин спортдин Дворецда Сарухана азаддиз къуршахар къунай Дагъустандин пагъливанрин иштиракчивал авай чемпионат киле тухвана. Акъажунра Дербент, Дагъустандин Огни шегеррин, вири лезги районрин ва къунши районрин 150 спортсменди иштиракна Акъажунрин спонсор Сарухан Гъажиева вичин патай жегьил пагъливанриз: 1-чка къурбуруз – 3000 манат, 2-чкадал хъайибуруз – 2000 манат, 3-чка къурбуруз – са агъзур манатдин къадарда аваз ругъламишдай пулдин пишкешар гана. Чемпионатдин иштиракчийриз пулсуз тлунарни тешкилна.

Къени ва жумарт ватангъли, мергъяматлу кас Сарухан Гъажиева къилиз акъудзавай крарин сиягъ гегъеншиди я. Ада вичин диде, буба, стха фаракъат тир Усугъчайдин сураара нягъс гъавадин шартларикай далда къадай къав эцигна, иниз михъивал къачуз жедай, хъвадай яд гъана. «Межидубада» авай къвед лагъай сурааранни адаз навес эцигиз ва аниз хъвадай яд гъиз кланзава. Хайи хуьруьн агъалийрин яшайишдин шартлар къулай авун патал Саруханахъ вичин проектар ава. Къуй абур къилиз акъатдайбур хъурай!

Аллагъди пай кутурай ви къени крарик,

Къарагъзавай инсан я вун галаз Ярарихъ.

Гъар са карда мягъкем хъурай ви гъевес, илгъам

Риклин шадвал галаз хъурай, уьмуьрни – сагълам.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Мискискарин хуьруьн агъалийрихъ галаз сход

24-сентябрдиз Мискискар хуьре чкадин агъалийрихъ галаз сход хъана. Адан карда хатасузвийлай райондин кьилин заместитель Къазихан Мегъединова, «Мискискар» хуьруьн Кьил Рузмедин Къанберова, Кьилепатан территориальный округдин РД-да кардик квай Муфтиятдин полпред Агъмед Гъарунова, чи райондин экономикадин отделдин начальник Султанмурад Магъмудова, «Отдел капатального страительства, архитектуры и ЖКХ» МКУ-дин руководитель Али Карибова, жегьилрин сиясатдай, туризмдай, спортдай отделдин начальник Агъашериф Агъаширинова, «Самурское» умуми райондин управленидин МТК-дин начальник

Къанбер Агъмедова, чи райондин культурадин управленидин начальник Беглер Бабаева райондин имам Валиюллах Баласиева ва Мискискарин имам Али Уружева иштиракна.

Сходдал полициядин тамам ихтиярар ганвай участковый Ширин Саидова агъалийрин вилик вичи кьуллугъзавай участокда тухванвай кьвалахдин гьакьиндай гьахъ-гьисаб авуна. Ада кьейдна, Мискискарин хуьре 4 тахсиркарвилин делилдиз чка ганвай. Россиядин МВД-дин «Ахтынский» МО-дин учетда жуьреба-жуьре дережайрай 56 агъали ава. Абурукай 15 кас виликдай жазайрик кваз хъайибур я, психикадин рекъай начагъбур - 8, КоАП-1кас, члун галай пиянискаяр -

11 кас, кьвалин-йикъан кеклер - 9, яш тамам тахъанвайбур - 8 кас Участковыйди кьейдна, гъайиф хьи, гзаф дуьшуьшра чкадин агъалийри чи работникрихъ галаз авсият хуьзвач, гьатта шагьидвиликайни кьил хкудзава.

Ш. Саидова хуьруьн агъалийриз тахсиркарвилерин аксина гражданвилин позиция хуьниз, тахсиркарвилерин рехъ атлуниз эвер гана.

«Оружие – выкуп» месэладайни ада агъалияр хабардарна. Ш. Саидова 2020-йисуз полициядин уполномоченный участковыйрин вилик акъвазнавай мурадрикayни суьгъбетна.

«Ахтынский» МО-дин начальник Руслан Хаспулатова наркоманиядин тлал алай месэладикай суьгъбетна. Пиянискавални мягъкем жезвайдакай, жергеяр цийибурув ахцузвайдакай лагъана.

Агъмед Гъарунова чи уьлкведиз терроризмдин, экстремизмдин таьсир чклизвай рекъерикай ва себебрикай суьгъбетна.

Алай девирдин месэлайриз талукъ жуьреба-жуьре терефрай Р. Къанберова, С. Магъмудова, А. Агъаширинова, Н. Аскерова, Къ. Агъмедова чпин фикирар лагъана.

Сходдин кьвалах итижлу яз кьиле фена.

Тигъиржалви Эмиралидин уьмуьр ва яратмишунар

Дуьньядин эдебиятдин тарихда 19 лагъай асирди кьетлен чка кьазва. И девирди вири инсаниятдин руьгъдин хазинадиз А.С.Пушкин, Ж.Байрон, Г.Гейне, Л.Н.Толстой, В.Гюго, О.Бальзак хътин ва гьакъни цлудралди маса гафун устадар пишкешна.

XIX лагъай асир лезги медениятдин тарихдани бегьерлу девир хъиз лишанлу я. Машгъур шаирар ва алимар хъайи Ярагъ

Мегъамед-Эфендидин, Етим Эминан, Ахцегъ Мирза Алидин, Мирзе Жабраилан, Мирзе Кериман, Тегъиржалви Эмиралидин, Эмираслан Гъанидин ва цлудралди маса шаиррин уьмуьр ва яратмишунар а девирдихъ галаз алакьалу я. Винидихъ тлварар кьур шаиррикай Эмираслан Гъанидикай ва Тлгъиржалви Эмиралидикай клелдайбуруз са акъванни малуматар авач. Гъавилай чаз и чи куьруь

макъалада абурукай садакай, Тигъиржалви Эмиралидин уьмуьрдин ва яратмишунрин рекъикай са тлимил малуматар гуз кланзава. Адакай сифте яз, чи халкъдин члехи просветитель Алкъвадар Гъасана вичин машгъур «Асари Дагъустан» ктабда малумат гана. Ина Мирзе Гъасана Эмирал

чѐхи чирвилер авай алим хъиз къалурнава ва адан уьмуьрдикай куьруь малумат ганва.

Алкьвадар Гьасаналай къулухъ басмада П. Эмиралидикай Бакудин Низамидин тѐварунихъ галай илимдинни ахтармишунрин институтдин къуллугъчи, литературовед М. Ярагъмедова малуматар гана. Ада шаирдин эсерар Ихрек Рижебан шиирнихъ галаз санал 1980-йисуз Бакудин «Генжлик» чапханада къилдин ктаб яз акъудна. Чна и макъалада Тигьиржалви Эмиралидин уьмуьрдикай малумат гудайла, винидихъ тѐвар къунвай ктабда Мавлуд Ярагъмедова ганвай сифте гафуникай ва гьакъни Мирзе Гьасанан «Асари Дагъустанда» ганвай малуматрикай хийир къачунва.

Тигьиржалви Эмиралитакминан 1790-йисуз гилан Азербайжан Республикадин Кцлар райондин Тигьиржал лугъудай хуьре дидедиз хъана. Ада сифте хайи хуьруьн маллаханада клелна. Жегъилвилини яшарив агакъайла, ам клелунар давамарун паталди Вини Ярагъдал фена. А чѐвуз вири Кавказдин мусурманрин арада Мегъамед Ярагъидин медреса гзаф машгъур тир. Иниз клелиз лап яргъарайни сухтаяр къведай. Мегъамед эфенди дерин чирвилер авай алим ва гьакъни бажарагълу шаир тир. Адан гъилик клелиз эгечѐлай Эмиралиди са тѐмил чѐвалай гьам вичин муаллимдин, гьамни клелзавай юлдашрин арада дерин гъурмет къазанмишна. А чѐвуз адахъ галаз санал клелай юлдашар, гуьгъуьнай тарихдин чинра гелер тур шейх Шамил, Къазимегъамед, Гьамзат, Алкъвадар Абдулла ва масабур тир.

Клелна куьтѐгъайдалай къулухъ Эмиралитегъиржалдал хъфенач. Ам Вини Ярагъдал акъвазна, Ярагъ Мегъамед эфендидин стхадин руш Муьминатал эвленмиш хъана. 1830-йисуз Шейх Шамилни Гимриви Къазимегъамед Хунзахдин варлуйриз акси экъечѐна лугъуз урус пачагъдин гьукуматди абурун ярар-дустар, мукъва-къилияр дустагъун патал эмир гана. Абурун

медресадин юлдаш хъайи Эмиралинни ватандивай къакъатуниз мажбур хъанай. Мегъамед эфенди рагъметдиз фейидалай къулухъ Эмиралити Куьредиз хтана, Къасумхуьрел медреса ахъайна, сухтайриз тарс гуз эгечѐна. Ам фад-фад вичин къавумрикай тир, гьакъни клелиз дуст тир Алкъвадар Абдулла эфендидихъ галаз (Алкъвадар Абдулла чи халкъдин чѐхи арифдар Алкъвадар Гьасанан буба я) Къубадин Амсар лугъудай хуьруьз физ, ана а девирдин чѐхи алим ва шаир Абаскъулиагъа Бакихановахъ галаз гуьруьшмиш жедай. А. Бакиханова а чѐвуз Къубада «Гуьлуьстан» тѐвар алай эдебиятдин клватлал тешкилнавай. Эмиралиди а клватлалдин межлисра иштиракдай.

1846-йисуз Эмиралити вичин хизанар Вини Ярагъдал туна, Алкъвадар Абдулладихъ ва А. Бакихановахъ галаз Меккедиз зияратдиз рекъе гьатна. Анжах адаз анай хтун къисмет хъанач. Гъа йисан эхирда ам Арабистандин къумлухъ чуьллера къена. Чаз, Эмиралиди гъи шиир гъи йисуз кхъенватла тайинардай мумкинвал авач. Гъавилай адан яратмишунрин девирар тайинарун четин я. Чи фикирдалди Эмиралидин эсерар къве периоддиз пайиниз жеда. 1 лагъай паюник жегъил чѐварилай эгечѐна 1830-йисалди, яни ам Ярагъ Мегъамед эфендидихъ галаз Аваристандиз акъатдалди, кхъей шиирар акатзава. Тигьиржалви Эмиралиди вичин яратмишунрин сад лагъай периодда кхъей шиирар, чи фикирдалди, абур адан муьгъуьббатдин лирикадин шиирар ва гьакъни дуьньядин, тѐбиатдин гуьзелвилерикай, хайи ватандал къарувиликай кхъенвай шиирар я. Абур-мисал яз, «Арада», «Хъана», «Тушни?» «Минет я», «Хъсан я», «Кавказ» ва маса шиирар къалуриз жеда. И шииррай чаз хайи ватан, хайи эл рикъивай клани, уьмуьр маналудаказ киле тухуз алахъзавай, «ярдихъ галаз гагъ хъел жез, гагъни дуст хъижедай», «ашкъидин цѐла парвана хъиз кузвай», ярдин рекъе чанни таз гъазур тир са инсандин

образ акъваза. И эсерра дуьньядикай, фелекдикай, деврандикай шикаятдин фикирар, перишанвал, сефилвал хас тир гъисер ава. И шиирра дерин философиядин фикирар, шаирди уьмуьрдикай хкудай нетижаяр гъатзава. Агъадихъ чна гузвай шиирдин бендерай квез шаирди вичин яратмишунрин къвед лагъай паюна гъихътин гъиссер чѐгузватла, ада гъихътин фикирар ийизвайтла, гьакъни адан гъал-агъвал акъада:

Акъатайтла, эгер вун чи патарихъ

Зулум къадардилай на алатнава, лагъ.

Шадвал несиб тахъай чи сефирриклер

Ргазвай чуква хъиз, алахънава, лагъ.

Сада хабар къуртла, и патан гъалар,

Буна авайвал, лагъ, адаз гъар сакар.

И гъахъсуз девирдин хажалатдин пар

Вирдан къуьнерал аватнава, лагъ...

Шаирди, «гъахъсуз девирдин хажалатдин пар къуьнерал аватнавай» хайи эл рикъелай алуднач. И цларари къенин йикъан лезги миллетдин къисметдикайни веревирдар гузвай хъиз жезва:

Санал клан я даима заз вахъ галаз,

Билбил женни цуькведикай гъичяргъаз?!

Зун Эмир я, жуван хайи эл такваз,

Гъижрандин цѐла зи рикъкана, ватан зи.

Тигьиржалви Эмиралидиз вичин хайи ватан, хайи махлукъ клан хъайи тегъер, лезги халкъдизни вичин и шаир хва азиз ва багъа я.

Азиз МИРЗЕБЕГОВ,
филологиядин илимин кандидат

СПОРТ

Дуьньядин чемпионвилин дережа кьуд лагъай сеферда кьазанмишна

2016-йисан азадиз кьуршахар кьунай Олимпиададин чемпион Абдулрашид Садулаева 97 килограммдин агъурвал авайбурун арада и мукьвара Къазахстандин Нур-Султан шегьерда кыле феи дуьньядин чемпионатда кьуд лагъай сеферда гъалибвал кьазанмишна.

Финалда ам Азербайжандин пагъливандихъ галаз гужарик экечна. Къейд авун лазим я хьи, Абдулрашидан ватанэгъли Шарип Шарипова азербайжандин хкягъай командадин жергейра аваз, иштиракзавай. Абурун акъажунар 4:0 гьисабдалди Садулаеван хийирдиз кутягъ хъана.

Россиядин хкягъай командадин пагъливанри, вири санлай, Къазахстанда вад кьизилдин медалар чпин къватлалгандиз (копилкадиз) гъана.

ЧИ МУХБИР

МИНИСТЕРСТВО ТРУДА И СОЦИАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН

ГОСУДАРСТВЕННОЕ КАЗЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ ДАГЕСТАН "ЦЕНТР ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ В МУНИЦИПАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ "ДОКУЗПАРИНСКИЙ РАЙОН" (ГКУ РД "ЦЗН в МО "ДОКУЗПАРИНСКИЙ РАЙОН")

368750 с. Усухчай

Тел. 2-23-68, 2-23-25 факс: 2-23-68

"24" _сентябрь_2019г.

czn-dokuz@mail.ru

СПЕЦИАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСЛОВИЙ ТРУДА ОБЯЗАТЕЛЬНА ДЛЯ ВСЕХ

Специальная оценка условий труда (СОУТ) - комплекс мер, направленных на анализ условий труда в конкретной организации и выявление нарушений действующих норм законодательства. СОУТ проводят аккредитованные Рострудом организации, список которых представлен на официальном сайте Роструда.

Согласно ст. 8 Федерального закона от 28.12.2013 N 426-ФЗ (ред. от 27.12.2018) "О специальной оценке условий труда" СОУТ проводится не реже одного раза в пять лет, а в случаях изменений в производственном процессе, использования новых технологии или материалов, возникновения новых трудовых зон СОУТ проводится внепланово. Также СОУТ должна быть проведена раньше, если возникла аварийная ситуация, у сотрудников были диагностированы профессиональные заболевания или же поступила

просьба от работников о проведении внеплановой спецоценки условия труда.

С 2019 г. СОУТ обязательна для всех организаций, в том числе для малых и микропредприятий. Если на момент проверки Рострудом в организации не будет проведена спецоценка, то на должностное лицо и организацию налагается штраф согласно ч. 2 ст. 5.27.1 КоАП РФ. Для должностного лица он составит от 5000 до 10 000 руб., для организации от 60 000 до 80 000 руб. Для ИП штраф за отсутствие СОУТ может быть от 5000 до 10 000 руб.

Также с 2019 г. отсутствует возможность осуществлять СОУТ поэтапно. Ранее это позволялось организациям, где были выявлены вредные и опасные для здоровья и жизни факторы.

Р. Н. ШИХМУРАДОВ

СССР арадал атунын тарихдай...

Россиядин империяда граждан дяве куэтягь хьайила, вилик –кылик квай партияди коммуниствилин идеяриз кьетГен фикир гузвай. Уьлкведин экономикада зурба харапалухвилер хьанвай, гьукуматдин идарайри, карханайри кваллахзамачир, чилер лежберриз пайнавайтлани, хуьруьн майишат кьекьерай акъатнавай, транспортдин коммуникацияр, алакьа кьайдадик кумачир. Вири гьавурда авай, Россиядин империя алакьаламишзавайди

ракьун рекьер ва телеграф тир. И инфраструктураяр кардик тахьуни гьукумат чкИдай гьалдиз гьанвай. Грузияда, Азербайджанда, Арменияда, Украинада, Белоруссияда гьукумдин кыиле Ленин, Троцкий хьтин большевикар акъвазнавай. Кылин гьукуматдиз чкайрал алайбур гуьзчивилик хуьдай такьат амачир. Винидихъ кьейднавай республикайри Германиядихъ, Польшадихъ, Туьркиядихъ ва маса Европада уьлквейрихъ галаз дипломатвилин алакьаяр кутГунзавай. Москвади и курс регимлувилелди кьабулзавайтлани, и республикайрихъ жележегда махсус кьенепатан ва кьецепатан сиясат арадал атунын кьурхулувал авай. Ленизнази Сталиназ и гьалда цийи Россия чукьунин вахтунин лишанар акуна. Ленина республикайриз азадвиле терефар ачухарзавайтла, Сталина кылин мягкем гьукумат арадал гьун важиблу яз гьисабзавай. И.В. Сталина, кылинди низамлувал, гьукумдин кваллахар гьалдайла, векьивал сифте чкадал эцигнавай. 1919- йисуз советрин республикайрин военно-политический союз тешкилна. Адан жергейра Россия, Украина, Латвия, Литва, Белоруссия авай. И квалталдин макьсад дуьньядин

империализмдин аксина женг тухун тир. Абурун садвили гьеле Лацу армиядин ва интервенциядин винел гьалибвал кьазанмишнавай. Абур винидихъ кьейднавай РСФСР-дихъ галаз икьаррин алакьайра авай. 1920-1921- йисара Россияди ва Азербайжанди дявединни экономикадин алакьаяр кутГунна. Россиядин, Украинадин, Грузиядин союздин икьрар мягкем хьана. РСФСР-дин ВЦИК-диз Украинадин, Белоруссиядин Кавказдин республикайрин векилар кьабулна. 1921- йисуз Госплан арадал гьана. Ахпа Россиядин Федерациядин сергьятрин ва экономикадин сергьятра аваз автономияр арадал атана. Сталина «автономизациядин» план арадал гьана. Адан суьрет советрин республикаяр РСФСР-дин кьурулушдик кутун тир. Сталинан тереф В. Молотова, Г. Орджоникидзе, В. Чичерина ва масабуру хьена. Гзаф гьуьжетар алай месэлаяр авай. ИкI ятлани, 1922- йисан 30- декабрдиз СССР тешкилна. Советрин Садлагьай съезддал СССР ва Союзный Договор (икьрар) арадал гьунин рекьай Декларация кьабулна. Республикаяр Союзда санал хьуни граждан дяведи арадал гьайи судураар арадай акьудуниз, экономика вилик тухуниз,

медениятдин алакьаяр тешкилуниз куьмек гана. XX лагьай асирдин 20-30- йисара вири республикайра мектебар эцигзава, театрар ачухзава, информациядин такьатар вилик тухузва, эдебият арадал гьизва. Алимри кхьинар чирзава, алфавитар туькьуьрзава. Медицинадин кьурулуш мягкемарзава ва виликди тухузва. Эгер 1917- йисуз вири Кеферпатан Кавказда 32 врач авайтла, 1939- йисуз абурун кьадар 355 пешекардив агакьна. Коммунистрин партиядин теклифдалди СССР тешкилайла, виликан Россиядин империядин 185 миллет ва халкь сад ийиз ва сад хьтин руьгьдин идеяралди тупламишиз алакьна. Миллетрин садвили, дуствили, арада кьижвал тахьуни советрин халкь лап четин имтигьанрай акьудна, Виридуьньядиз кьурху гузвай фашистрин, миллетбазрин винел гьалибвал кьазанмишдай мумкинвал гана. СССР-дин тарих Урусатдин тарихдай акьудиз тежедай пай я.

Шагьбала ШАГЬБАЛАЕВ

Малумат

Алава образованидин са хел тир аялрин яратмишунрин квале (ДДТ) Усугъчай хуьре шикилар члугваз чирдай, кьюьлер ийиз чирдай ва музыкалный кружокар кардик кутунва. Аниз мектебдин яшдин аялар кябулзава. ДДТ-дин адрес агъадихъ галайди я:

Усугъчай хуьр А. Муталибован тIварунихъ галай куче.

СПРАВКА

о результатах проверки
исполнения бюджетного законодательства

Прокуратурой района в образовательных организациях проведена проверка исполнения бюджетного законодательства в части соблюдения штатной численности работников, утвержденных на 2018-2019 учебный год.

Выявлены факты нецелевого использования бюджетных средств, выразившиеся в наличии сверхнормативной штатной численности технического персонала в количестве 75,5 единиц.

В целях устранения нарушения закона прокуратурой района 05.08.2019 внесено соответствующее представление. По результатам рассмотрения акта реагирования начата процедура оптимизации штатной дисциплины. Решается вопрос о привлечении виновных лиц к дисциплинарной ответственности.

Аналогичные проверки проводятся по другим муниципальным учреждениям и организациям.

М.Н. НАЗИРОВ, прокурор Докузпаринского района

Скорая помощь ЦРБ Докузпаринского района

тел. 8 928 059 84 90, 8 989 868 03 00

Гьюьрметлу газет клелзавайбур!

«ЭС» газетдин редакцияди квевай тIалабзава, райондин идарайриз ва тешкилатриз авай суалрин патахъай редакциядиз чарар кхьин. Чи редакцияди куь суалриз жавабар гуда.

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан
ноябрдилай акъатзава

Тешкилайди:
Докузпара райондин
администрация,
Дагъустан Республика

Учредитель:
Администрация Докузпаринского
района, Республика Дагестан

Къилин редактор:
А. Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Жавабдар секретарь:
В. С. АГЪАМУРАДОВ

Хсуси корреспондент:
Ш. О. ШАГЪБАЛАЕВ

Корректор:
Ш. О. ШАГЪБАЛАЕВ

Верстка асурди:
Н. Н. БЕЙТУЕВ

Газетдин индексар:
Зур йисан кьимет - 216 м.
Йисан кьимет - 432 м.

Чандиз вахкай вахт: 14:00
Чапзавай вахт: 17:00

Тираж 355

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахъун мумкин я. Макъалайрин делилрин дуьзвили патахъай жаваб авторри чни гуда. Макъалайриз рецензия гузвач ва абур элкьвена вахкузвач. Мадни, чпин макъалайра дегинвилер тунал, кьилер дегинарунал рази тушир мухбиривай чна абур редакциядиз ракъур тавун тIалабзава.

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Дагестан

Регистрационный номер ПИ №ТУ5 - 00256
от 14 июня 2013 г.

Редакциядин, издательстводин ва типографиядин адрес:

368750, Докузпара район, Усугъчай хуьр,
тел. +7 (8722) 55-14-61
e-mail:

golos-erenlara@mail.ru
Чи сайт: www.erenlar.ru